

Novi višegodišnji finansijski okvir (VFO) i Zajednička poljoprivredna politika (ZPP) sa osvrtnom na generacijsku obnovu

dr.sc. Silvio Šimon

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

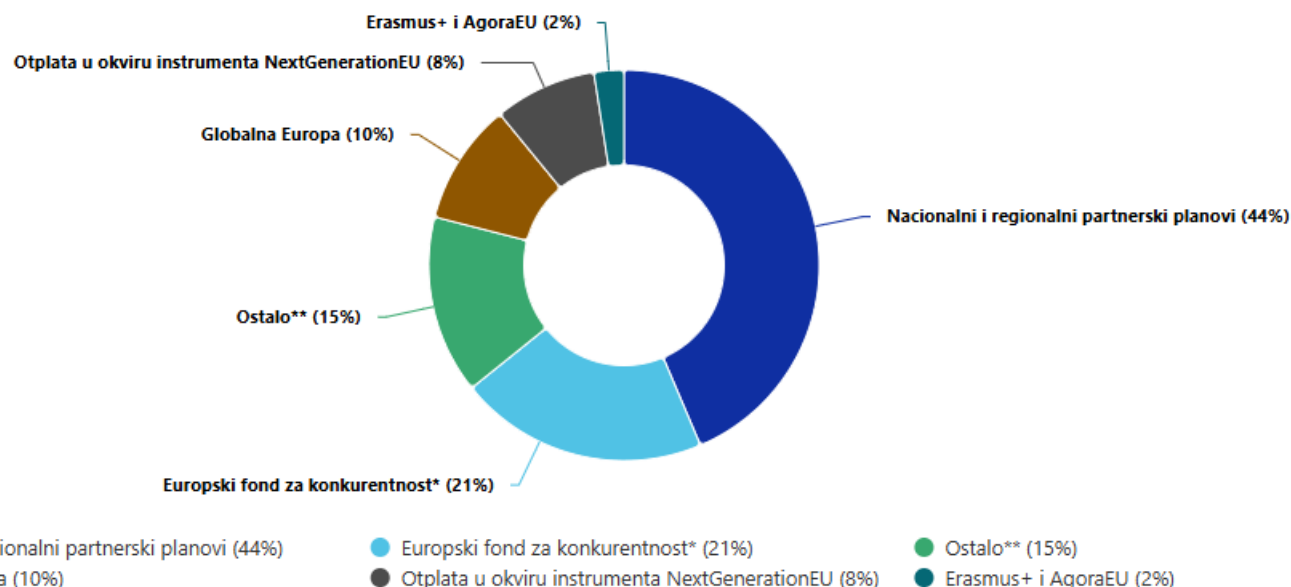
Uprava za potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju

RURAL PACT

Višegodišnji financijski okvir (VFO)

- dugoročni proračun EU-a kojim se za razdoblje od sedam Godina
- postavljaju ograničenja za potrošnju EU-a kao cjeline te za različita područja djelovanja.

UVOD – NOVI VFO

Europska komisija je 16. srpnja 2025. predstavila nacrt novog Višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2028. – 2034., koji najavljuje integraciju fondova Europske unije u okviru **jedinstvene, koherentne strategije, s kohezijskom i poljoprivrednom politikom** u središtu

Nacionalni i regionalni partnerski planovi su novi strateški instrumenti koji će objediniti provedbu EU fondova, uključujući: Zajedničku poljoprivrednu politiku (ZPP), Kohezijsku politiku, Europski socijalni fond Plus (ESF+) i druge instrumente relevantne za ruralni, gospodarski i društveni razvoj. Kroz partnerske planove bi ZPP trebalo ojačati sinergijama s ostalim programima financiranja

Zakonodavni okvir VFO 2028.-2034. koji obuhvaća ZPP

Uredba o okviru uspješnosti i drugim horizontalnim pravilima (nadležnost Ministarstvo financija)

Obvezni doprinosi EU programa za klimu i bioraznolikost, načelo "nečinjenja značajne štete" okolišu, pokazatelji rezultata i ostvarenja, koeficijenti za računanje doprinosa pojedinačnih intervencija EU klimatskim, okolišnim i socijalnim ciljevima, praćenje i izvješćivanje o ostvarenju aktivnosti nacionalnih planova, vrednovanja koja provode EK i države članice, pravila o vidljivosti i transparentnosti

Uredba o NRPP-u

(nadležnost Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU):

Specifični ciljevi ZPP-a, definicije, uvjeti za korisnike za stjecanje potpore, alocirana sredstva za ZPP, nacionalni doprinos u financiranju, korištenje tehničke pomoći, opoziv sredstava (decommitment), pravila za programiranje, financiranje interventnih mjera u poljoprivredi, tipovi intervencija u ZPP-u, posebne odredbe za intervencije ZPP-a, krizna plaćanja u poljoprivredi, institucionalni okvir za planiranje i provedbu NRPF-a, sustav kontrola i sankcija, prikupljanje i razmjena podataka, postupci vezani za plaćanja korisnicima, IAKS sustav, oblici suradnje za koje se može odobriti potpora (PO, LEADER), državna pomoć

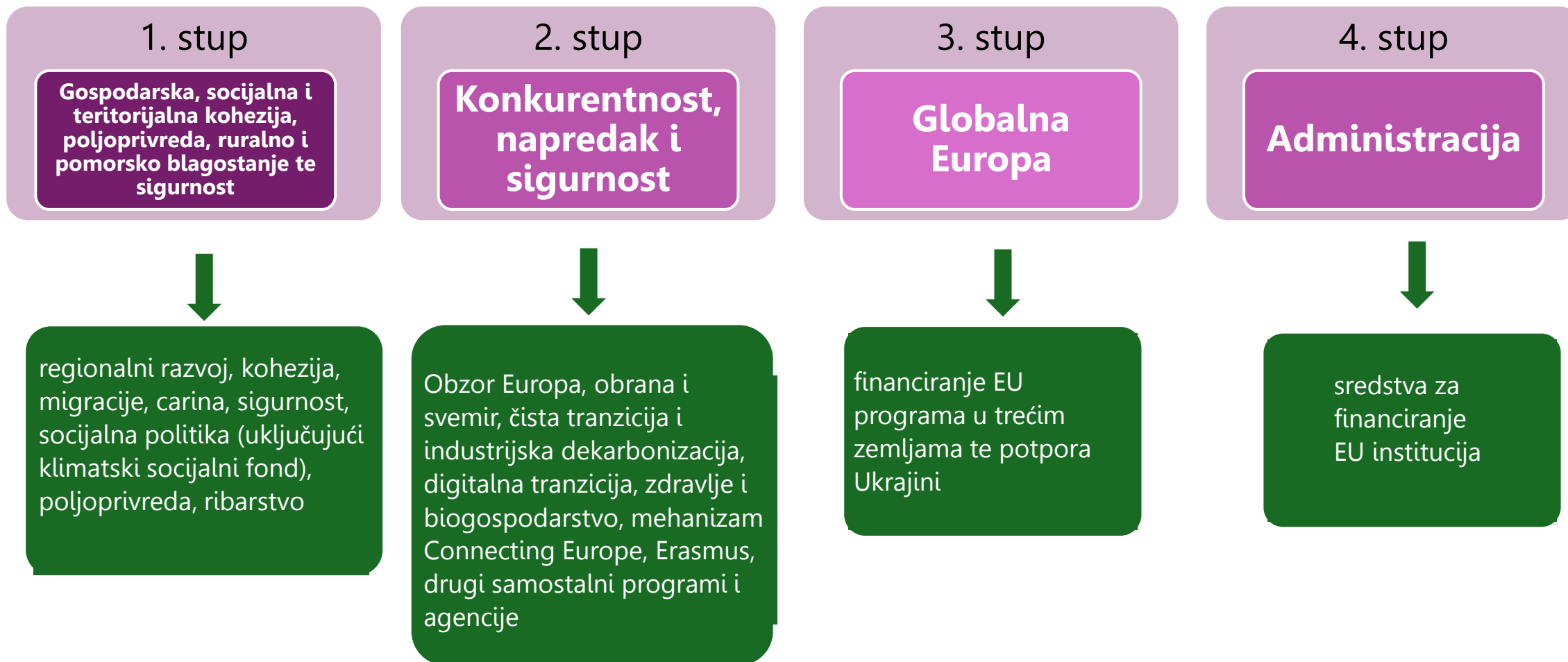
Uredba o provedbi potpore za ZPP (nadležnost Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva):

Nacionalne preporuke za ZPP koje objavljuje EK, razrada pravila uvjetovanosti ("farm stewardship"), razrada pravila za intervencije ZPP-a, nacionalne strategije generacijske obnove u poljoprivredi, AKIS i savjetodavna služba, uspostava tijela za interoperabilnost informacijskih sustava za ZPP, ovlasti Komisije za donošenje izvanrednih mjera

Intenzivni pregovori!

VFO nakon 2027.

Struktura budućeg VFO

I. STUP VFO

GLAVNI OKVIR

SEKTORSKA PRAVILA

PROGRAMIRANJE

MJERE S POTPOROM

KORISTI

**EUROPSKI FOND
ZA
GOSPODARSKI,
TERITORIJALNI,
SOCIJALNI,
RURALNI I
POMORSKI
ODRŽIVI
PROSPERITET I
SIGURNOST**

**Regionalni
razvoj
(EFRR i KF)**

**Migracije,
granice,
sigurnost**

**Socijalna
politika
(ESF+)**

**Zajednička
poljoprivredna
politika**

**Ribarstvena i
pomorska
politika**

**NACIONALNI
I
REGIONALNI
PARTNERSKI
PLANOVI**

**INSTRUMENT
EU-a**

Reforme

↑
uzajamno
jačanje
↓

**Ulaganje i
druge
intervencije**

**Transnacionalni
projekti**

Odgovor na krizu

**Odgovor na nove
krize i potrebe**

Višerazinsko upravljanje i
partnerstvo s
regijama i sektorima

Jednostavnost
Brža plaćanje
Manje opterećenje

Snažne zaštitne mjere
(ladavina prava, Povelja o
temeljnim pravima)

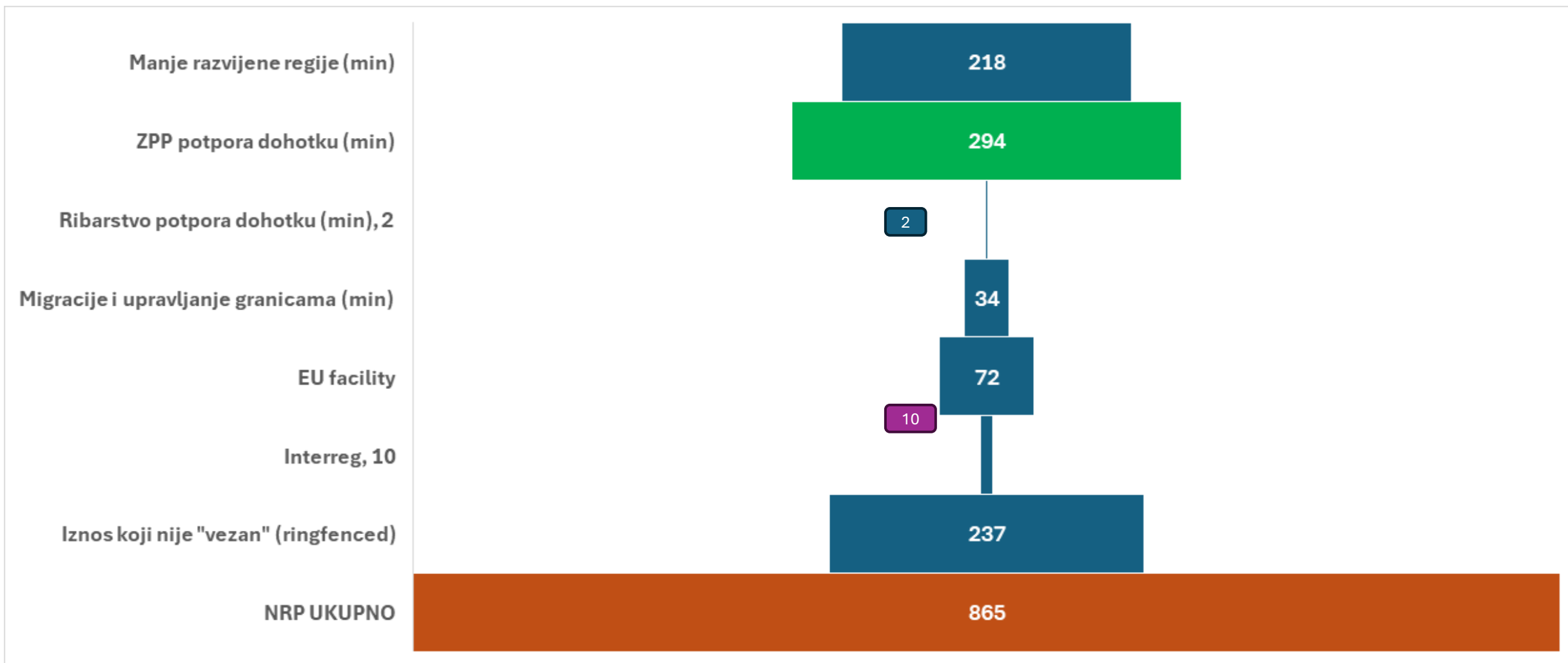

Veća dodana
vrijednost EU-a

Fleksibilniji odgovor na
nove izazove i potrebe

VFO 2028.-2034.

Okvirna alokacija za hrvatski NRPP

	Ukupno, milijardi EUR	Migracije, sigurnost i unutarnji poslovi, milijardi EUR	Socijalni klimatski fond, milijardi EUR	Potpore dohotku u okviru ZPP, milijardi EUR	Neraspoređen o, milijardi EUR
Hrvatska	16,8	1,3	1,0	3,7	10,8

NACIONALNI I REGIONALNI PARTNERSKI PLAN (NRPP)

1 NRP plan po državi članici

Države članice bi trebale moći podnijeti NRP plan od **lipnja 2027.**

Plaćanja Komisije državama članicama uvjetovano postizanjem ostvarenja i ispunjavanjem uvjeta – povezivanjem isplata s ključnim etapama i ciljnim vrijednostima

Ključni elementi ZPP-a 2028.-2034.

1. Oslanjanje na politiku i strateško planiranje temeljeno na uspješnosti

2. Zaštita potpore dohotku za poljoprivrednike:
očuvane posebnosti ZPP-a;
ciljana potpora dohotku

3. Pojednostavnjenje:
manje pojedinosti; šira upotreba pojednostavljenih troškova; zajednička i usklađena pravila; lakši pristup drugim fondovima...

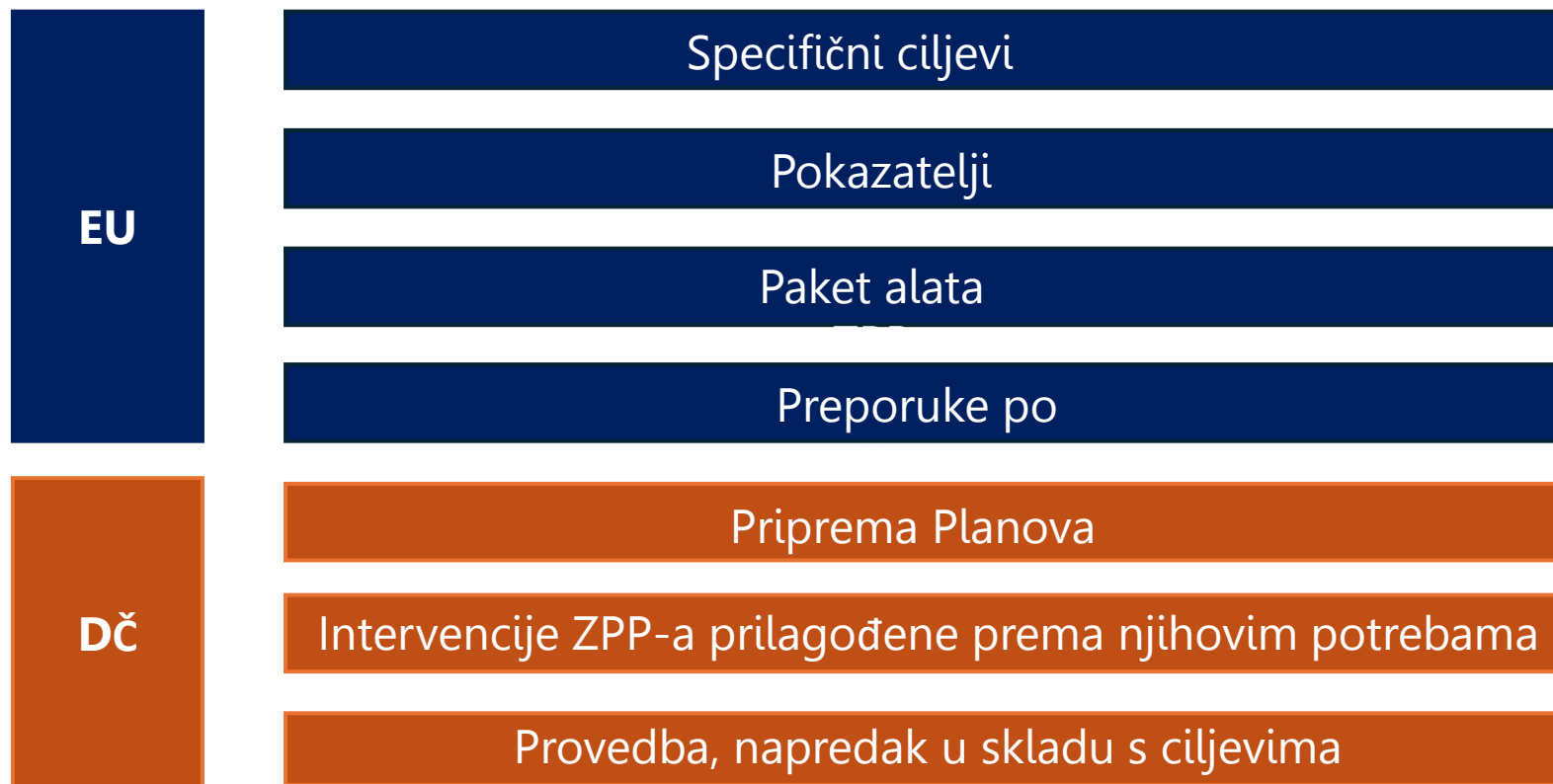
4. Sinergije: sveobuhvatan, integriran pristup rješavanju izazova ruralnih područja

5. Otpornost: sveobuhvatan odgovor na krize i sve veće nesigurnosti na tržištu, među ostalim s pomoću namjenske "sigurnosne mreže jedinstva"

ZPP 2028.-2034.

Zajednička politika u suradnji s državama članicama

VFO nakon 2027.

Strateški planovi ZPP 2023 -2027

NRP planovi 2028 -2034

EU

VFO/ZP
P
prijedlog

Nacionalne ZPP
preporuke

Odobrenje NRP
planova

2025

2026

2027

2028

2034

DČ

Izrada NRP planova 2028 -2034

EU - DČ

Postupak suodlučivanja

ZPP 2028.-2034.

Poboljšanje ZPP paketa alata

ZPP Uredba:

ZPP nacionalne preporuke i upravljanje

Upravljanje farmom (Farm stewardship)

Prioritetna područja za okoliš i klimu

Tipovi operacija

Strategija generacijske obnove

Početni paket za mlade poljoprivrednike

Tijelo zaduženo za upravljanje podacima u okviru ZPP-a

Mjere za rješavanje specifičnih problema

Procedure odbora za praćenje

Degresivna potpora dohotku po površini

Vezana potpora dohotku

Plaćanja za pamuk

Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim posebnim ograničenjima

Plaćanja za nedostatke koji proizlaze iz određenih obveznih zahtjeva

Poljoprivredno-okolišne i klimatske obaveze

Plaćanja za male poljoprivrednike

Alati za upravljanje rizicima

Ulaganja za poljoprivrednike i šumoposjednike

Uspostava mladih poljoprivrednika, novih poljoprivrednika, ruralnih poduzeća i start-upova

Usluge za pomoć na farmama

Sektorske intervencije

LEADER

Prijenos znanja i inovacije

Teritorijalna i lokalna suradnja

Školska shema

Potpora najudaljenijim regijama i otocima EU (POSEI-SAI)

Krizna plaćanja za poljoprivrednike

RINGFENCING i izuzeća od proračunske fleksibilnosti

VFO nakon 2027.

Zelena arhitektura

do 2023.

2023. – 2027.

post 2023.

Obvezno za korisnika izravnih
plaćanja

Višestruka
sukladnost

Zelena plaćanja
(70 % od osnovnog
plaćanja)
raznolikost usjeva,
ekološki značajne
površine, održavanje
trajnih travnjaka

Obvezno
za
korisnika
izravnih
plaćanja

Uvjetovanost

Eko-scheme

Obvezno za korisnika izravnih
plaćanja

Odgovorno
upravljanje

- Pravila za odgovorno upravljanje (SMR)
- Pravila za zaštitne prakse

Dobrovoljno

Dobrovoljno
o

Poljoprivredno-
okolišno-
klimatske mjere

Poljoprivredno-
okolišno-
klimatske mjere

Dobrovoljno

Poljoprivredno-
okolišno-
klimatske mjere

VFO nakon 2027.

LEADER u Uredbi o NRPP-u

- Čl. 35. —> *Vrste intervencija*, st. 1. intervencije u okviru ZPP, podst. I) LEADER
- Čl. 74. —> *Teritorijalne i lokalne inicijative za suradnju*
- Čl. 75. —> *Integrirani teritorijalni i urbani razvoj* (LEADER je dio ITUR; LRS treba doprinostiti postizanju ciljeva utvrđenih u člancima 2. i 3 NRPP Uredbe)
—>
- Čl. 76. *Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice* (podregionalna područja, ruralna i obalna područja; provode LAG-ovi putem strategija iz čl. 75.) – zadaci LAG-ova se ne propisuju detaljno – ostaju odredbe iz tekućeg razdoblja
—>
- Čl. 77. *Potpora u okviru inicijative LEADER* (obveza provedbe tekućih troškova i animacije LAG-ova putem SCO, obveza provedbe projekta do 20.000 EUR putem lump-sums, preporuka za ostale projekte putem SCO)

VFO nakon 2027.

LEADER u Uredbi o ZPP-u

- Čl. 5. —→ *Vrste potpore*, st. 1. intervencije u okviru ZPP, podst. l) LEADER
- Čl. 18. —→ *LEADER*
- **obveza provedbe barem na ruralnim područjima u posebnom nepovoljnom položaju**
- LAG projekti uključuju: start-up poduzeća, kapacitet za dodanu vrijednost u preradi, diversifikaciju poljoprivrednih djelatnosti, uključujući agroturizam, izravnu prodaju poljoprivrednih proizvoda i inovacije
- Potpora usmjerena na: područja ruralnog razvoja s dodanom vrijednošću za poljoprivrednike i posjednike šuma, kao što su socijalna, okolišna, digitalna i gospodarska preobrazba ruralnih područja, poboljšanje dobrobiti stanovnika ruralnih područja i jačanje društvenog kapitala
- Za LEADER nema obveze minimalnog financiranja, nije dio omotnice potpore dohotku ZPP-a (intervencije podst. a) – k) u st. 1. čl. 5.)

VFO nakon 2027.

LEADER 2023.-2027. VS LEADER 2028.-2034. – OBRAZLOŽENJA EK

	2023.-2027.	2028. – 2034.
Obveza provedbe LEADER-a za sve DČ	DA	DA
Minimalni postotak za LEADER određen na nivou EU	DA	NE (određuju DČ)
LEADER/CLLD metoda - uloga lokalnih akcijskih grupa	DA	DA
SCO	Nije obavezno, potiče se	Obavezno za pojedine troškove, za ostale troškove nije obvezno ili se potiče
CLLD/LEADER obuhvaća i druge politike izvan ZPP-a	DA, ali različita pravila za ESF + EFRR (administrativno opterećenje)	DA, jedan sustav NRP fonda kako bi se olakšala integracija i sinergije
Umrežavane LAG-ova na nacionalnom i EU nivou	DA	DA
Operativni detalji: vremenski raspored i organizacija odabira LRS,, vodeći fond, udio tekućih troškova, delegiranje dodatnih funkcija LAG-ovima	DA, propisano na EU nivou	NE (određuju DČ)
Obveza pokrivanja najmanje ruralnih područja s nedostacima	NE	DA

Strasbourg, 21.10.2025.
COM(2025) 872 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

Strategija za generacijsku obnovu u poljoprivredi

{SWD(2025) 872 final}

Generacijska obnova poljoprivrede!

- Prosječna dob poljoprivrednika u EU-u trenutno je 57 godina, a samo 12 % mlađe je od 40 godina. Kako bi poljoprivreda bila otporna i privlačna

Utvrđeno je pet glavnih područja djelovanja:

- pristup zemljištu,
- financiranje,
- vještine,
- dobar životni standard u ruralnim područjima,
- pomoć pri nasljeđivanju.

Konkretne inicijative uključuju:

uvođenje „početnog paketa potpore“ za mlade poljoprivrednike

bolje usmjeravanje sredstava u korist mladih poljoprivrednika

suradnja s Europskom investicijskom bankom radi lakšeg pristupa financiranju

olaksavanje pokretanja poljoprivredne djelatnosti novim djelatnostima, pristup dostupnom zemljištu i nasljeđivanje poljoprivrednih gospodarstava, oblikovati politike i sprečavati zemljišne špekulacije

pozivanje mladih poljoprivrednika na sudjelovanje u programu ERASMUS

promicanje dobrih životnih uvjeta u ruralnim područjima i podupiranje lokalnog razvoja i uključenosti mladih i žena

pomoć poljoprivrednim gospodarstvima koje zamjenjuju poljoprivrednike tijekom bolesti, odmora ili pružanja skrbi radi poboljšanja ravnoteže između poslovnog i

Članak 15.

Strategija za generacijsku obnovu

Države članice u svojim nacionalnim i regionalnim partnerskim planovima **utvrđuju strategiju za generacijsku obnovu u poljoprivredi** kako bi se povećala djelotvornost i usklađenost intervencija usmjerenih na mlade poljoprivrednike na temelju ove Uredbe i nacionalnih inicijativa.

Ta strategija mora uključivati:

- (a) ocjenu trenutnog demografskog stanja u poljoprivrednom sektoru;
- (b) utvrđivanje ulaznih prepreka za mlade poljoprivrednike i predložene nacionalne inicijative i mjere za njihovo otklanjanje;
- (c) opis kako će se početni paket za mlade poljoprivrednike iz članka 16. upotrebljavati u nacionalnom kontekstu;
- (d) sinergije među mjerama utvrđenima u nacionalnom i regionalnom partnerskom planu koje doprinose generacijskoj obnovi.

Članak 16

Početni paket za mlade poljoprivrednike

1. Početni paket za mlade poljoprivrednike uključuje skup mjera navedenih u nastavku, u skladu sa strategijom za generacijsku obnovu u poljoprivredi iz članka 15.:

(a) potpora za pokretanje poslovanja mladih poljoprivrednika u skladu s člankom 14.;

(b) degresivna potpora dohotku po površini za mlade poljoprivrednike u skladu s člankom 6.;

(c) potpora za male poljoprivrednike u skladu s člankom 7. usmjerena na mlade poljoprivrednike;

(d) potpora za ulaganja s većim intenzitetom potpore za mlade poljoprivrednike;

(e) mogućnosti financiranja ulaganja koja provode mladi poljoprivrednici putem financijskih instrumenata u skladu s člankom 71. Uredbe (EU) [...] [NRP];

(f) potpora za osnivanje ruralnih poduzeća;

(g) intervencije za suradnju kojima se olakšava pristup inovacijama putem projekata operativnih skupina u okviru partnerstva EIP-AGRI u skladu s člankom 19. ove Uredbe i člankom 74. Uredbe (EU) [...] [NRP];

(h) intervencije za suradnju kojima se olakšava međugeneracijska suradnja, uključujući nasljeđivanje poljoprivrednih gospodarstava u skladu s člankom 74. Uredbe (EU) [...] [NRP];

(i) potpora za službe za pomoć poljoprivrednim gospodarstvima u skladu s člankom 17.;

(j) pristup savjetodavnim uslugama i programima osposobljavanja prilagođenima potrebama mladih poljoprivrednika, u skladu s člankom 20.

HVALA NA PAŽNJI

dr.sc. Silvio Šimon, načelnik Sektora

Sektor za provedbu mjera i intervencija ruralnog razvoja

Tel: 099/521 2620

e-mail: silvio.simon@mps.hr

<https://poljoprivreda.gov.hr/kontakti/uprava-za-potpore-poljoprivredi-i-ruralnom-razvoju/123>

RURAL PACT

